

دریغزاد

مقامات سلوکی در زیارت عاشورا

سید محمد مهدی میرباقری

اشاره ۹/
درآمد ۱۱/
متن زیارت عاشورا/ ۱۲

فصل اول: سیرو سلوک متعارف / ۱۵

۱۷	۱. عزم و تصمیم
۱۹	۲. انتخاب معبود
۲۰	ملاک گزینش معبود
۲۳	فواید شناخت معبود الهی
۲۸	شروع جهاد اکبر با انتخاب خدای متعال
۳۳	۳. محاسبه
۳۴	آشنا شدن با گناهان
۳۶	رسیدن به استغفار و شکر
۴۰	محاسبه واجبات و محرمات
۴۱	محاسبه «مستحبات»، «مکروهات»، «خلقیات» و «اعتقادات»
۴۳	محاسبه اخلاص، آخرین سطح محاسبه
۴۴	در خدمت ولی خدا بودن، مهم‌ترین محاسبه
۴۵	۴. توبه و رجوع الی الله
۴۷	مؤاخذة سریع‌تر اولیای الهی
۴۸	عوامل پیدا شدن حالت توبه
۴۹	جایگاه ادعیه و مناجات اهل بیت علیهم السلام در رسیدن به حال توبه

- ۵۰ توبه از اعتقادات، اخلاقیات و رفتار باطل
 ۵۰ ۵. اعتدال در خوراک
 ۵۲ ۶. اعتدال در سخن گفتن
 ۵۵ ۷. اعتدال در خوابیدن و استفاده از برکات آن
 ۵۹ ۸. ذکر حضرت حق
 ۶۰ شروع ذکر، از ذکر زبانی
 ۶۲ تأمل و تفکر در آیات الهی
 ۶۳ آثار و نتایج ذکر

- فصل دوم: مقامات سلوکی در زیارت عاشورا/۶۹
 ۷۲ سلوک با ابتلائات امام معصوم علیه السلام
 ۸۲ سند زیارت عاشورا و کیفیت قرائت آن
 ۹۱ ۱. سلام به ولیّ خدا با معرفی ظاهری و باطنی
 ۱۰۳ ۲. توجه به «خون خدا» و تنها شدن «ولیّ خدا»
 ۱۰۸ ۳. عوامل تنهایی ولیّ خدا
 ۱۰۸ شبهه‌ها و فتنه‌ها
 ۱۱۰ جعل شخصیت در مقابل اهل بیت علیهم السلام
 ۱۱۱ تحریف معنای «دین» و «مسلمان بودن»
 ۱۱۴ بالا بودن هدف در دستگاه اولیای الهی
 ۱۱۵ اجتناب اولیای الهی از فریب و تزویر
 ۱۱۷ رنگین تربودن سفره معاویه
 ۱۱۸ ۴. علت عقب ماندن افراد مختلف از قافله عاشورا
 ۱۲۱ حب دنیا
 ۱۲۲ جمع بین دنیا و آخرت
 ۱۲۴ احساس عدم احتیاج به ولیّ خدا
 ۱۲۷ ۵. سلام و توجه به خصوصیات اصحاب سیدالشهدا علیه السلام
 ۱۲۸ فنای در ولیّ خدا در شرایط تنهایی ایشان
 ۱۳۰ اشتیاق به شهادت
 ۱۳۲ مقاومت در برابر شبهات
 ۱۳۲ اهل سرعت و سبقت بودن
 ۱۳۴ فوز دانستن همراهی با سیدالشهدا علیه السلام
 ۱۴۰ ۶. توجه به عظمت مصیبت امام حسین علیه السلام
 ۱۴۰ عاشورا جریان پرتوافشانی سیدالشهدا علیه السلام در فضای ظلمانی

- آثار توجه به بلای امام حسین علیه السلام ۱۴۲
۷. لعن ارکان جبهه تاریخی باطل و رسیدن به «سلم» و «حرب» ۱۴۳
۸. تقاضای حضور در جبهه امام زمان عجل الله تعالی فرجه برای خون خواهی ۱۴۶
۹. طلب آبرومندی نزد خدای متعال و تقاضای قرب بیشتر ۱۴۸
۱۰. رزق برائت و کرامت معرفت، مقدمه معیت و ثبات قدم ۱۵۶
۱۱. درخواست رسیدن به مقام محمود (شفاعت) ۱۵۹
- نجات یک جامعه از بت پرستی به وسیله ابتلائات و صبر ۱۶۱
- شفاعت نبی خاتم صلی الله علیه وآله از همه عوالم ۱۶۳
- رسیدن مؤمنین به مقام شفاعت با طی مراحل زیارت عاشورا ۱۶۴
۱۲. رسیدن به مرتبه خون خواهی امام حسین علیه السلام و تقاضای رجعت ۱۶۶
۱۳. درخواست پاداش مصیبت زدگی، «صلوات» و «رحمت» و «مغفرت» ۱۶۹
۱۴. درخواست حیات و ممات محمد و آل محمد صلی الله علیه وآله ۱۷۸
۱۵. مراحل جدیدی از سلوک با تقاضای لعن و عذاب برای جبهه باطل ۱۸۹
۱۶. حمد بر بلای معصوم علیه السلام و تقاضای شفاعت و ثبات قدم ۱۹۴

منابع/ ۱۹۹

نماینه/ ۲۰۵

اشاره

مجموعه حاضر، تنظیم متن دو دوره سخنرانی حجت الاسلام والمسلمین سید محمد مهدی میرباقری پیرامون مقایسه ارکان و مراحل سیر و سلوک متعارف و سیر و سلوک با بلای معصومین علیهم السلام است که در سال ۱۳۷۷ ارائه شده است. استاد میرباقری در سال های بعد نیز مباحث و دوره های تکمیلی در این باره داشته اند که ان شاء الله در مجموعه های دیگری ارائه خواهد شد.

این کتاب توسط آقایان احمد عابدی، محمد حسین طاهری و حسن نوروزی به ترتیب «تنظیم اولیه»، «ویرایش مفهومی و مستند سازی» و «تصحیح نهایی» شده است. به امید آنکه جابه جایی ها و دخل و تصرف هایی که در متن صورت گرفته است به اصل بحث خدشه وارد نکرده و موجب رسایی در محتوا و قالب و سهولت در استفاده از آن شده باشد.

درآمد

هدف از خلقت چیزی جز قرب و لقای حضرت حق نیست؛ لذا شناخت راه وصول به این هدف بزرگ و تشخیص سریع‌ترین و بهترین مسیر رسیدن به آن، بسیار مهم است.

دو نوع راه برای پیمودن این مسیر، پیش‌بینی و پیشنهاد شده است: راه اول، راهی است که بزرگان علمای اخلاق و برخی ارباب معرفت به استناد آیات و روایات بیان فرموده‌اند؛ این راه از عزم شروع می‌شود و به توبه، محاسبه، مراقبه، اعتدال و ذکر می‌رسد. راه دوم، سلوک با شفاعت اولیای خدا و بلای آن‌هاست. اگر راه اول را هم چون عبادت ایام عادی سال فرض کنیم، راه دوم به منزله شب قدر و راهش کوتاه‌تر، پربارتر و پربرکت‌تر است.

با آنکه مقصد جز لقای حق و مقام توحید نیست، اما راه اساسی نیل به آن، حرکت بر محور ولی خداست. «إِنَّ اللَّهَ رَبِّي وَ رَبُّكُمْ فَأَعْبُدُوهُ هَذَا صِرَاطٌ مُسْتَقِيمٌ»^۱؛ راه مستقیم در سیر به سوی خدا، حرکت کردن بر مدار ولی خداست؛ «عَلَيَّ هُوَ الصِّرَاطُ الْمُسْتَقِيمُ»^۲. البته این دوراه با یکدیگر منافات ندارند و اگر به هم ضمیمه شوند، هر کدام مکمل دیگری خواهد بود.

در ادامه، ابتدا راه متعارف، به اجمال بررسی می‌شود، سپس راه دوم همراه با مرور اجمالی زیارت شریف عاشورا شرح داده خواهد شد.

۱. سوره مبارکه آل عمران، آیه ۵۱.

۲. اصول کافی ج ۱، ص ۴۱۷، باب فیہ نکت و نتف من التنزیل فی الولاية.